

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

Klasa 20 (6)

INDUSTRISKE SVOJINE

Izdan 1. Avgusta 1930.

PATENTNI SPIS BR. 7256

J. Pohlig Gesellschaft m. b. H. i Ing. Wilhelm Wildung, Beč,
Austrija.

Naprava za kontroliranje ukvačivanja i iskvačivanja kod vazdušnih železnica.

Prijava od 5. maja 1929.

Važi od 1. januara 1930.

Kod vazdušnih železnica sa cirkulacionim radom, koje su do sad isključivo upotrebljavane za prenošenje materijala, primeđuju se krajni uključivači na ulazu i na izlazu mesta za iskvačivanje, koji prekidaju radnu struju i stave u dejstvo neku kočnicu, kad se mesto za iskvačivanje nehotično pređe. Druge mere predostrožnosti nisu bile potrebne pošto se ukvačivanje i iskvačivanje vrši skoro sa bezuslovnom pouzdanosti. Ali pošlo smetnje ipak nisu nemoguće, ipak je celishodno da se, kod žičanih železnica, koje su određene za prevoz lica, pa radi toga moraju da imaju veću pouzdanost, vodi računa o tome, da se ukvačivanje i iskvačivanje automatski kontroliše pa kad eventualno nastanu nepravilnosti da se železnica i kolica zaustave.

Ovaj se pronačinak odnosi na napravu za kontrolisanje ukvačivanja i iskvačivanja kod vazdušnih želaznica, koja ima, u kolu struje i jednog i drugog krajnog uključivača jednog mesta za iskvačivanje, po jedan kontrolni uključivač, čija je uključna poluga pod uticajem visinskog položaja vučnog užeta, koje se oslanja o podupirački kotur, kad se kolica nalaze izvan mesta za iskvačivanje, ili kad su kolica iskvačena u mesto za iskvačivanje; ali to se uže odigne od podupiračkog kotura, kad ukvačena kolica najdu u mesto za iskvačivanje ili kad odalje odlaze. Kontrolni uključivač, koji se nalazi na ulazu u mesto za iskvačivanje otvara se odn. zatvara, kad se vučno uže

oslanja o podupirački kotur, a kontrolni uključivač, koji se nalazi na izlazu od mesta za iskvačivanje, zatvara se odn. otvara kad se vučno uže oslanja o podupirački kotur, prema tome da li dolazi u obzir za rad naprava radna struja ili struja, koja se tek prema potrebi uključuje.

Crtič predstavlja šematski predmet ovog pronačinaka. Sl. 1 pokazuje onaj deo naprave, koji se nalazi na ulazu mesta za iskvačivanje, a sl. 2 onaj deo naprave, koji se nalazi na izlazu mesta za iskvačivanje, i to oba dela za rad strujom za pokretanje. Sl. 3 i 4 pokazuju delove naprave, koji se nalaze na ulazu i izlazu mesta za iskvačivanje i to za rad strujom, koja se uključuje prema potrebi.

Kod naprave predstavljene na sl. 1 obrazovan je kontrolni uključivač I kao dvostrukog poluga, čiji krak 1 kolotom 2, pod dejstvom tega 3, prileži sa slabim pritiskom uz vučno uže, koje se oslanja o podupirački kotur 9. Kontrolni uključivač I leži u kolu struje nekog izvora struje 5, koji služi za stavljanje u dejstvo nekog releta 6, pa je pomoću sprovodnika 7 jednog krajnog uključivača II poznate vrste, vezan uz kontakt 11. Za ograničenje kretanja kontrolnog uključivača služi odbojac 10. Oznakom 12 obeleženo je kolo struje za pokretanje. Kad se kolica pri ulazu u mesto za iskvačivanje pravilno iskvače, onda vučno uže prileži uz podupirački kotur 9 pa kontrolna poluga 1 ostaje neprome-

njeno u svom položaju, kojim je prekinuto kolo struje. Dakle rele 6 ostaje bez dejstva, pa je zatvoreno kolo struje 12.

Ako se iskvačivanje, kod ulaza u mesto za iskvačivanje, nije izvršilo pravilno, onda stegača nije ispuštila uže, pa kad kolica nađu na mesto za iskvačivanje, onda će se vučno uže izdići od podupiračkog kotura 9. Time se kolut 2 može pomaći navise pa krak, kontrolnog uključivača I, koji nosi teg 3, zatvara kolo struje krajnjeg uključivača II. Sad, kad daljinjom vožnjom kolica, stupa u dejstvo krajnji uključivač II, onda se zatvori kolo struje strujnog izvora 5, time se stavi rele 6 u dejstvo, prekine se radno kolo struje, i istovremeno pušta se da funkcioniše nekokočničko uređenje, poznate vrste, koje nije predstavljeno na crtežu, tako da se zaustavi železnica i zadrže kolica.

Naprava predstavljena u sl. 2, koja je postavljena na izlazu od mesta za iskvačivanje, razlikuje se od naprave prema sl. 1 samo time, što je kontakt 11 smešten tako da on zatvara kolo struje, kad vučno uže 4 prileži uz podupirački kotur 9.

Ako iskvačivanje pri napuštanju mesta za iskvačivanje biva pravilno, onda se vučno uže izdigne od podupiračkog kotura 9, pa se kolut 2 pomera navise za vučnim užetom, dok poluga 1, kontrolnog uključivača I ne nađe na odbojac 10. Pri tome jedan kontakni batić, koji sa nalazi na dvokrakoj poluzi 1, sklizne sa kontakta 11 pa na tom maslu prekida struju 7 krajnjeg uključivača II. Kad se sad, pri daljem krećanju kolica, stavi u dejstvo krajnji uključivač, pa kad se na tom mestu spoje oba ogranka sprovodnika 7, onda izostane funkcija krajnjeg uključivača II, jer je kolo struje prekinuto kod kontakta 11. Kad kolica pređu krajnji uključivač, onda se ovaj vraća automatski u svoj početni položaj, vučno uže se spušta opet na podupiračkom koturu, pa prilisne polugu kontrolnog uključivača I u njen početni položaj. Za vreme tog procesa rele 6 je zatvarao kolo struje 12.

Uređenje predstavljeno na sl. 3 služi za kontrolisanje iskvačivanja na ulazu nekog mesta za iskvačivanje pod pretpostavkom da se pokretanje vrši strujom mirovanja. U ovom slučaju je pored kola struje 8a krajnjeg uključivača IV predviđeno još jedno otočno kolo struje 8b, u kom je umetnut neki kontrolni uključivač III na taj način, da njegova dvokraka poluga 1 sa kontaktom 11 zatvara mirno kolo struje, kad vučno uže 4 prileži uz podupirački kotur 9 tako, da rele 13 zatvara radno kolo struje. Pri pravilnom iskvačivanju, pri ulazu kolica u mesto za iskvačivanje ostaje zatvoreno

kolo struje 8b tako, da ostaje bez dejstva otvaranje uključivača IV od strane kolica, koja prolaze, pa rele 13 zatvara kolo struje 14. Ako iskvačivanje nije pravilno izvršeno onda se izdizanjem vučnog uže 4 prekida kolo struje 8b, pa kad onda kolica utiču na krajnji uključivač IV, onda se prekida i kolo struje 8a tako, da rele 13 ne dobija struju pa prekida kolo struje 14.

Naprava, koja je smeštena na izlaznom mestu istog mesta za iskvačivanje, i koja je predstavljena na sl. 4, razlikuje se od napred opisane samo u pogledu smeštanja kontrolnog uključivača III i kontakta 11. Kad vučno uže prileži na podupiračkom koturu 9 onda je ovde prekinuta sprovođna veza između dvokrake poluge 1 i kontakta 11. Pri pravilnom ukvačivanju zatvara kontrolni uključivač III paralelno kolo struje 8b, pa onda ostaje bez dejstva otvaranje uključivača IV, koje nastaje pri daljem krećanju kolica tako, da rele 13 ostaje privučen. Kad se uključivanje nije izvršilo pravilno, onda kontrolni uključivač III ostaje mirno, tako da se ne zatvara paralelno kolo struje 8b. Ako se sad, pri daljem krećanju kolica otvorio još i krajni uključivač IV, onda rele 13 pada na niže pa prekida kolo struje 14, čime se zaustave i železnica i kolica.

Patentni zahtevi:

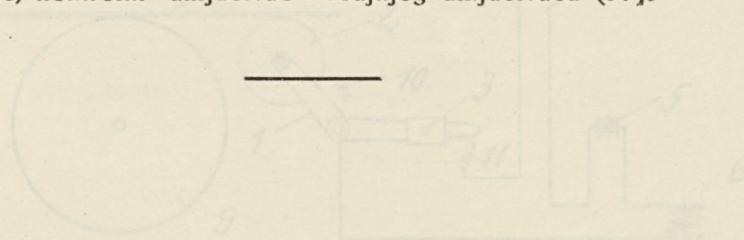
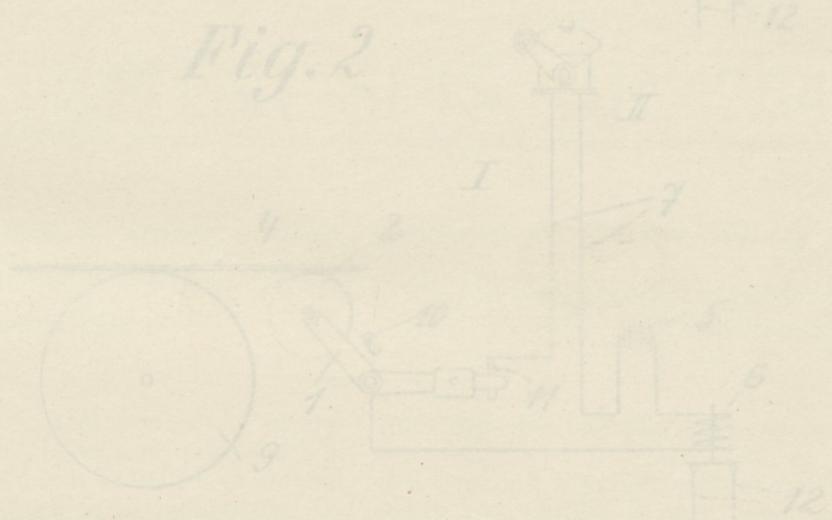
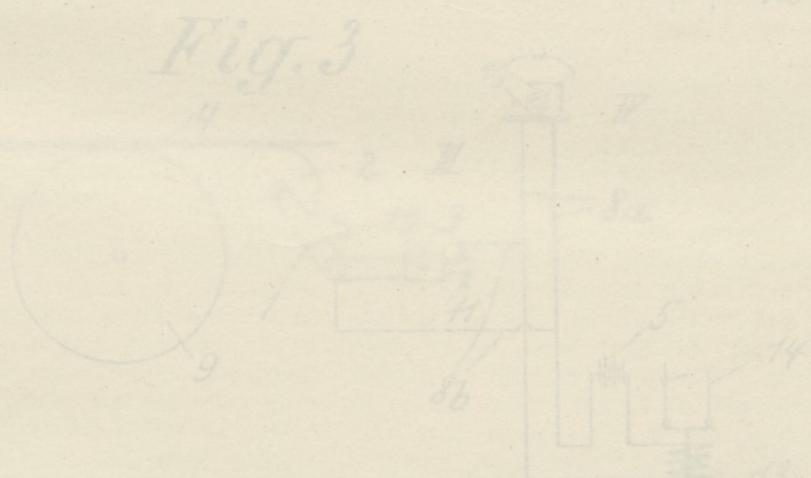
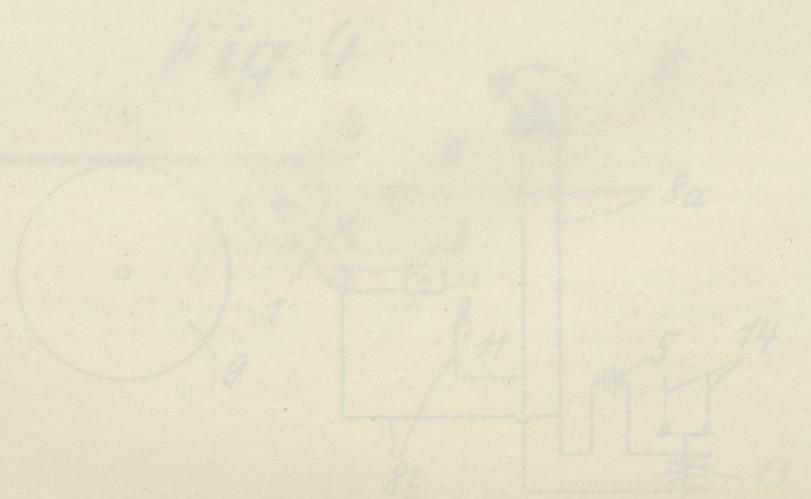
1. Naprava za kontrolisanje ukvačivanja i iskvačivanja kod vazdušnih železnica, sa po jednim krajnjim uključivačem na svakom kraju mesta za iskvačivanje, naznačena time, što je u kolo struje svakog krajnjeg uključivača umetnut neki kontrolni uključivač, čija je uključna poluga pod uticajem visinskog položaja vučnog uže, koje prileži na nekom podupiračkom koturu, kad se kolica nalaze izvan mesta za ukvačivanje, ili kad se kolica nalaze iskvačena u mesto za iskvačivanje, ali se to uže izdiže od podupiračkog kotura, kad kolica uđu ukvačena u mesto za ukvačivanje ili odatle izlaze, pri čemu se kontrolni uključivač, koji se nalazi na ulazu u mesto za iskvačivanje otvara odnosno zatvara, kad vučno uže prileži uz podupirački kotur, a kontrolni uključivač, koji se nalazi na izlaznom mestu, zatvoren je odnosno prekinut, kad vučno uže prileži uz podupirački kotur, prema tome da li radna, ili mirna struja dolaze u obzir za rad naprave.

2. Naprava prema zahtevu 1, naznačena time, što je za njeno stavljanje u dejstvo pomoću radne struje, kontrolni uključivač (I) umetnut u kolo struje, koje sadrži izvor struje (5), rele (6) i krajnji uključivač.

Fig.1

Ad patent broj 7256

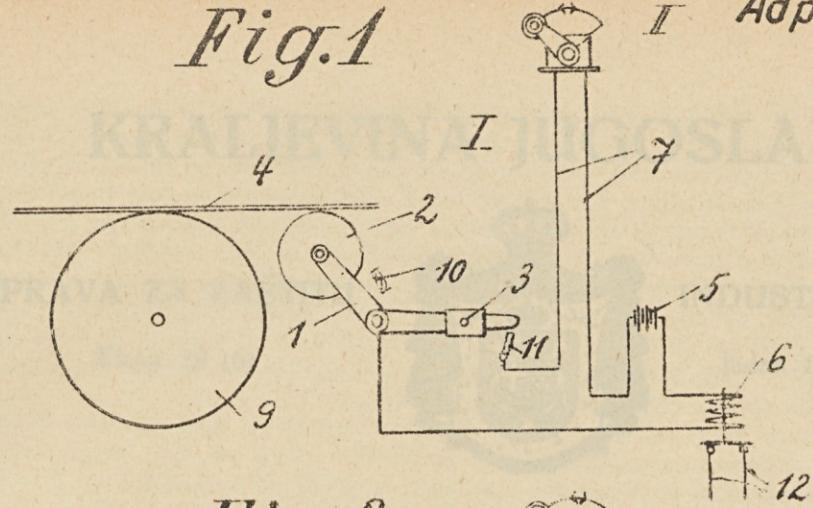
3. Naprava prema zahtevu 1, naznačena time, što je za njeno stavljanje u dejstvo pomoću mirne struje, kontrolni uključivač (III) umetnut u kolo struje, koje je paralelno sa kolom izvora struje (5), relea (6) i krajnjeg uključivača (IV).

*Fig.2**Fig.3**Fig.4*

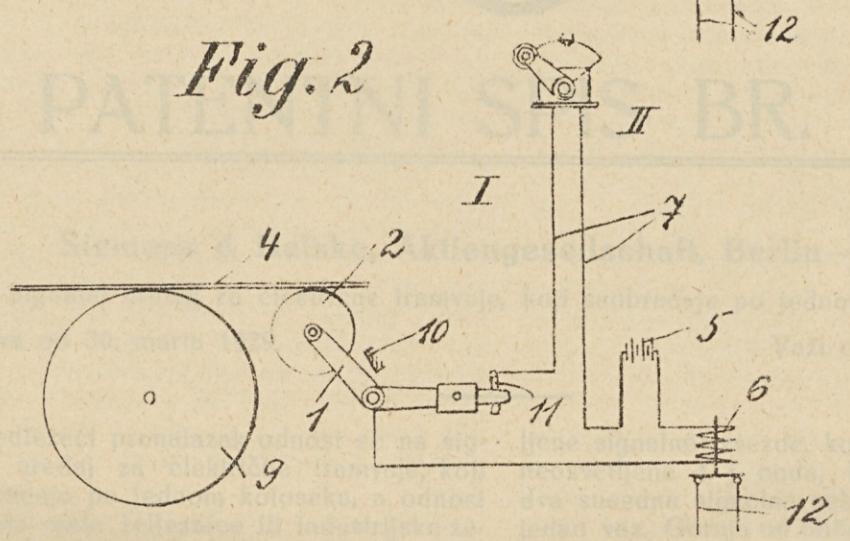

Fig. 1

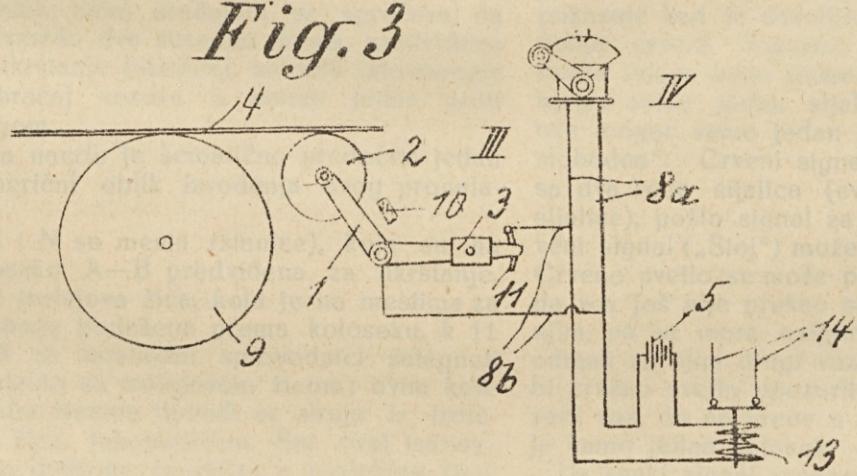
Ad patent broj 7256.

Fig. 2

Fig. 3

Fig. 4

